

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

5

Številka: 001-03/14-8/ EPA 140 -VII
Ljubljana, 27. novembra 2014

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela naslednje

P o r o č i l o

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah predsednika republike (ZVRS-I) - skrajšani postopek

Komisija za državno ureditev (v nadaljnjem besedilu: komisija) je na 45. seji 26. novembra 2014 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah predsednika republike (ZVPR-A), skrajšani postopek, EPA 140 - VII (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Janijem Möderndorferjem (v nadaljnjem besedilu: predlagatelj).

Komisija predlog zakona **podpira**.

Predlagatelj je predstavil cilje in usmeritve predloga zakona. Predlog zakona je bil vložen kot odgovor na vprašanje ali javni funkcionarji, ki so v kazenskih postopkih ali pa so pravnomočno obsojeni, lahko opravljajo svoje funkcije ali ne. Predlog zakona se nanaša na pogoje za kandidiranje in opravljanje funkcije predsednika republike.

Predlagatelj je opozoril, da je v prejšnjem mandatu Državnega zbora stranka Državljska lista vložila podoben paket zakonodaje, znan pod imenom »Mr. Muscolo«, ki je urejal ista vprašanja. Vendar je med obema predlogoma bistvena razlika, saj je bilo v paketu »Mr. Muscolo« predlagano, da posameznik ne more biti funkcionar, če je bil pravnomočno obtožen. Takrat je Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora ugotovila, da bi šlo za prehudo omejitev, saj bi posameznik lahko izgubil funkcijo, pri čemer mu kaznivo dejanje sploh še ni bilo dokazano. Na podlagi takratnih razprav je v predlogu zakona zato predlagano, da funkcije predsednika republike ne more opravljati posameznik, ki je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora. Gre torej za storitev dokazanega kaznivega dejanja in zato posameznik ne more opravljati svoje funkcije.

Zakon o volitvah predsednika republike doslej ni vseboval določb glede prenehanja mandata predsednika republike, zato se v predlog zakona dodaja novo poglavje, ki ureja razloge, pod katerimi preneha funkcija predsedniku republike, med drugim tudi v primeru pravnomočne obsodbe na nepogojno kazen zapora.

Predlagatelj je opozoril, da so v zakonodajno proceduro vloženi tudi predlogi zakonov, katerih namen je izenačitev pogojev za nastop in opravljanje funkcije tudi drugih javnih funkcionarjev (poslanci, državni svetniki, župani in občinski svetniki, predsednik vlade, ministri in državni sekretarji).

Predlagatelj je v nadaljevanju odgovoril tudi na vprašanja državnih svetnikov.

* * *

Komisija se je seznanila s predlogom zakona in ga podprla. Člani komisije so izrazili obžalovanje, da predloga zakona ni vložila Vlada Republike Slovenije, saj bi imel večjo možnost za sprejem v Državnem zboru. Komisija tudi meni, da so spremembe zakonodaje glede pogojev kandidiranja in opravljanja funkcij nujne, saj bodo zvišale etične standarde v družbi in posledično morda povečale temeljno zaupanje državljanov v pravno državo in v izvršno oblast oziroma v politiko. Poudarili so, da je odgovornost za pripravo zakonodaje in izboljšanje stanja v političnem prostoru tako na strani koalicije kot tudi opozicije.

Komisija je podprla rešitev, da velja standard pravnomočne obsodbe na nepogojno kazen zopora za opravljanje funkcije predsednika republike, saj to ne more biti ustavno sporno, kot so bile rešitve, ki so bile predlagane v paketu »Mr. Muscolo«.

Komisija je izpostavila dilemo v zvezi z uporabo besednih zvez, da *je nekdo bil* obsojen oziroma *je obsojen*, ki se pojavljata v 1. in 2. členu predloga zakona in kaj pomeni ta dilema za opravljanje funkcije oziroma kandidiranje na funkcijo. Predlagatelj se je strinjal, da se to vprašanje večkrat pojavi, vendar po njegovem mnenju te dileme v resnici ni. V našem zakonodajno-pravnem sistemu je jasno, da ko si obsojen in odslužiš kazen, se ta izbriše iz evidence in posameznik ni več obsojen in glede na predlog zakona lahko kandidira na posamezno funkcijo. Člani komisije so opozorili tudi na različne sodne prakse sodišč, ko so lahko posamezniki na različnih sodiščih v podobnih primerih obsojeni na različne kazni in zato v neenakopravnem položaju za kandidiranje na mesta funkcionarjev. Člani komisije so se strinjali, da to ni predmet predloga zakona in gre za pristojnost sodne veje oblasti.

Predlagatelj s predlogom zakona in z vsemi naknadno vloženimi predlogi zakonov za druge funkcionarje zastruje pogoje za kandidiranje in opravljanje funkcije po celotni vertikali. Komisijo je zato zanimalo, zakaj niso predlagane tudi spremembe za kandidiranje v Evropski parlament. Predlagatelj je pojasnil, da Pogodba Evropske unije jasno postavlja pogoje in tisti trenutek, ko imamo rešitve zapisane za druga funkcionarska mesta, se to smiselno uporablja tudi za kandidate za evropske poslance.

Komisija je ponovno opozorila na že večkrat izraženo stališče, da bi morali zakonodajni postopki teči po rednih poteh, ki omogočajo javno razpravo in udeležbo strokovne javnosti pri pripravi zakonodaje in brez zaostrenih časovnih rokov.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.